

Değini

*Türkiye’de Televizyon 1960-1980: Düğün Evinde Halk Okulu **

Nurçay Türkoğlu **

Televizyon yayınlarının tarihsel bir dönemine bakarken, yayın-yapım sürecinin dinamikleriyle birlikte, izleyicilerin kişisel bellekleri ile toplumsal belleğin örtüştüğü bir alana bakılmaktadır. Popüler kültür aracı olarak televizyon, toplumsal anıları oluşturabilir, yeniden biçimlendirebilir ve canlı tutabilir. 1960-1980 arası Türkiye’de televizyon ve kültürel ortamla ilgili bir değerlendirme yaparken aslında, toplumsal belleğimizde nelerin kaldığına bakıyoruz.

Türkiye’de TRT öncesi televizyonun tarihçesi, 1952 yılında İstanbul’da ilk deneme yayınları yapan İTÜ stüdyoları ve yakın coğrafyadan, komşu ülkelerden alınan televizyon yayınlarıyla başlar. 1950’li yılların ortalarında Orta Doğu, Akdeniz ve Balkanlar’da deneysel televizyon yayınlarının Amerikan, İngi-

liz ve Sovyet Rusya destekleriyle başladığı bilinmektedir. Türkiye’de o yıllarda, televizyon alıcıları olan az sayıda evde, bölgelere göre bu yayınlar izlenebilmekteydi. Mısır’dan Ümmü Gülsüm, Lübnan’dan Feyruz, İtalya’dan Mina konserleri, Suriye’den tarihi dramalar, Kıbrıs’tan İngiliz komedileri, Bulgaristan, Romanya ve Yugoslavya’dan haberler, sağlık ve tarım programları televizyonla birlikte anılan görüntüler olarak toplumsal belleğimizde yer aldılar. Komşu ülke görüntülerinin yerini çok geçmeden, yayın kalitesi ve sürekliliği ile üstünlük sağlayan uluslararası eğlence piyasasının kitlesel üretim ve dağıtım ürünleri alacaktı. TRT yayınları 1970’lerin ortalarında tüm yurttan yaygınlaşmaya başladı ve çok geçmeden yayıncılık anlayışı, siyasi yönetim tercihlerine göre belirlendi.

Bu yazıda, Türkiye’de 1960-1980 yılları arasında; teknolojik gelişim ve yenilik, toplumsal kalkınma aracı olarak televizyon, siyaset ve eğlence,

* Geliş Tarihi: 20/07/2015 • Kabul Tarihi: 12/11/2015

** Emekli profesör.
nurçay.turkoglu@gmail.com